

مدرسہ شری

شماره ۴۲ بهار ۹۵

No.42 Spring 2016

■ ۲۷۳-۲۹۲ ■

زمان پذیرش نهایی: ۱۳۹۴/۹/۱۶

زمان دریافت مقاله: ۱۳۹۴/۲/۴

نقش بعد محیطی- اکولوژی در مدل فرهنگ کیفیت سازمانی (مورد مطالعه دانشگاه آزاد اسلامی- واحدهای استان تهران)

محسن عامری شهرابی * - دانشجوی دکتری مدیریت و برنامه ریزی امور فرهنگی، گرایش تصمیم گیری و خط مشی گذاری فرهنگی، گروه مدیریت فرهنگی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوارسگان)، اصفهان، ایران.
اسماعیل کاووسی - دانشیار گروه مدیریت فرهنگی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، تهران، ایران.
اکبر اعتباریان - استادیار گروه مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوارسگان)، اصفهان، ایران.
حمیدرضا بهرامی - استادیار گروه مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نراق، نراق، ایران.

چکیده

The role of ecology in the environmental quality culture model (the study of Islamic Azad University of Tehran Province)

Abstract

The title of the study, the environmental - ecological model of quality culture. Daniel Ehlers cultural aspects - psychological and structures - manage the introduction and the study on the environmental study - Ecology has added to it. The research was descriptive and statistical population includes both the community. The first experts to plan and adjust the components and second experts to confirm the factor loadings component and a visiting faculty members of Islamic Azad University in Tehran were selected. Measurement tools, self-designed questionnaire environmental dimension - Ecology 10 components and 33 questions and 5-point Likert scale was used to assess the validity and content validity by experts calculate the validity and relevance of the questions was confirmed and components . The Cronbach's alpha coefficient was used to test its validity in this study environmental value - Ecology 0.907 respectively. The results showed that loadings and environmental significance level calculated - Ecology 10 components, component loadings associated with the administration of 10.00, the social environment component with factor loadings of 9.97 and 9.39 component factor loadings customers with the highest factor loadings between 10 factors respectively.

Key words: culture of quality, the environmental ecology, Islamic Azad University.

عنوان این تحقیق، نقش بعد محیطی- اکولوژی در مدل فرهنگ کیفیت است. دانیل اهلرز دو بعد فرهنگی- روانشناسی و هم چنین ساختاری- مدیریتی معرفی نموده و این تحقیق براساس مطالعه انجام شده بعد محیطی- اکولوژی را به آن اضافه نموده است. روش تحقیق توصیفی از نوع پیمایشی بوده و جامعه آماری این تحقیق شامل دو جامعه: خبرگان اول که جهت طرح و تعديل مولفه ها و خبرگان دوم جهت تایید بارهای عاملی مولفه ها از اعضای هیأت علمی و مدعو واحد های دانشگاه های آزاد اسلامی استان تهران در کلیه گرایش های دو رشته مدیریت و علوم تربیتی رشته علوم تربیتی استفاده گردیده است. ابزار اندازه گیری، پرسشنامه محقق ساخته با بعد اصلی محیطی- اکولوژی ۱۰ مولفه و ۳۳ سوال و استفاده از طیف ۵ درجه ای لیکرت بوده و جهت سنجش روایی پس از تایید روایی محتوا توسط خبرگان میزان روایی سازه محاسبه و ارتباط سوالات و مولفه های تایید گردید. همچنین برای سنجش پایایی از ضریب الگای کرونباخ استفاده گردید که در این تحقیق مقدار بعد محیطی- اکولوژی ۰/۹۰۷ محسوبه شد. یافته های تحقیق نشان داد که مقادیر بار عاملی و سطح معناداری محاسبه شده در بعد محیطی- اکولوژی بین ۱۰ مولفه، مولفه ارتباط با دولت با بار عاملی ۱۰,۰۰۰، مولفه محیط اجتماعی با بار عاملی ۹,۹۷ و مولفه مشتریان با بار عاملی ۹,۳۹ بیشترین بار عاملی بین ۱۰ مولفه به خود اختصاص دادند.

واژگان کلیدی: فرهنگ کیفیت، بعد محیطی- اکولوژی، دانشگاه آزاد اسلامی.

مقدمه

دانشگاه تولید می شود. مسئولان و سیاستگذاران نظامهای آموزش عالی همیشه به دنبال ابزار، روش و یا فرآیندی هستند که با کمک آن پیشرفت آموزش عالی در کشور خود را به تصویر کشیده و وضعیت خود را با سایر کشورها مقایسه نمایند به همین دلیل اکثر کشورهایی که عضو سازمان های جهانی میباشند، اخیراً به تاسیس یا تقویت مکانیزم های ملی برای تضمین کیفیت در آموزش عالی خوبیش اقدام نموده اند. بعلاوه در هر کشوری سیستم آموزشی به عنوان عامل اصلی برای تکمیل خط مشیهای توسعه پایدار است، آمادگی و تعلیم نیروی انسانی با تجربه و متخصص به عنوان اساسی برای توسعه همه جانبه کشورها، تولید دانش، هدایت و یادگیری مقدماتی، پژوهش های کاربردی و توسعه ای بوسیله دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی انجام شده است، بنابراین خروجیها و نتایج سیستم آموزش عالی، مستقیما درجهت توسعه کشور حرکت می کند. در واقع نهاد آموزش عالی کشورها، از مهمترین عوامل شکل دهی جهان آینده تلقی می شوند. نظام های آموزشی در جوامع مختلف در اثر تحولات جهانی با تغییراتی مواجه شده اند. بنابراین دانشگاهها به دنبال ربدون گوی سبقت از سایر دانشگاهها با استفاده از سازو کارهایی چون تضمین کیفیت و اعتبار سنجی می باشد.

در سالهای اخیر مسأله کیفیت آموزشی از مباحث قابل توجه در نظام های آموزشی می باشد؛ طوری که تحولات سالهای اخیر نشان از رشد کمی دانشجو و عدم توجه به کیفیت دانشگاه و بهبود ارتقای آن شده است. دانشگاه آزاد اسلامی به عنوان بخش مهم و تاثیرگذار در نظام آموزش عالی جمهوری اسلامی ایران با چالش هایی درخصوص اداره امور دانشگاه مواجه است. دانشگاه آزاد اسلامی از یک سو با کاهش تعداد دانشجو، افزایش موسسه های ارائه کننده خدمات آموزشی و از سوی دیگر با تاکید و توجه نظام آموزش عالی به بهبود کیفیت تجاری سازی خدمات دانشگاهی روبروست. این پژوهش

بعد محیط باید، در ایجاد فرهنگ کیفیت، اهمیت به سزاگی به آن داده شود. توسعه پایدار محیطی در فرهنگ کیفیت، حاصل تعامل کیفیت آموزش عالی در هر کشور یکی از ارکان توسعه علوم و اقتصاد اجتماعی بوده و دستیابی به کیفیت عالی در آموزش باید بخشی از استراتژی و خط مشی سازمانهای آن کشور باشد (عزیزی و یعقوبی، ۲۰۰۵). هرچند از مفهوم کیفیت در آموزش عالی تعریف های گوناگونی عرضه شده اما ساده ترین تعریف کیفیت در آموزش عالی «مناسب بودن برای هدف ویژه» است (بازرگان، ۲۰۰۲). کیفیت در آموزش عالی با دستیابی به اهداف و کسب یا تایید استانداردهای عمومی و قابل قبول مرتبط است و بنابراین تضمین کیفیت به معنای وجود برنامه ریزی و بررسی منظم آن برنامه به منظور تعیین استانداردهای قابل قبول در آموزش عالی می باشد که هدف از آن جلوگیری از هدر رفتن سرمایه های انسانی، منابع مادی و مالی و نیز ایجاد هماهنگی بین توسعه نظام های آموزشی و کارایی آن امری می باشد (مدھوشی و همکاران، ۲۰۰۹). در حال حاضر کیفیت آموزش عالی در دستور کار اصلی نظام آموزش عالی در سرتاسر جهان قرار گرفته است (فرخ نژاد، ۲۰۰۷). دستیابی به این مهم از طریق ترویج و اشاعه تحقق کیفیت باشد. «اگر فعالیت سیستم کیفیت در تقابل با فرهنگ سازمان باشد، نتیجه آن آسیب رساندن به سازمان خواهد بود» (ویلجنون، واورن، ۲۰۰۸). فرهنگ کیفیت پیامد یک فرایند مستمر درونی شده منابع انسانی که درپی یادگیری، افزایش سعادت کیفیت می باشد.

بیان مسأله

محیط مولد خیلی از رفتارهای درونی شده افراد می تواند باشد. محیط، قدرتی دارد که به هنجرهای اجتماعی شکل می دهد. دانشگاه هم در سطح کلان جزیی از محیط است که در فرایند ارزش آفرینی نقش خیلی پررنگ است. فرهنگ مولد در محیط

دریی شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۴۲ بهار ۹۵
No.42 Spring 2016

۲۷۴

مدیریت شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۴۲ بهار ۹۵
No.42 Spring 2016

۲۷۵

(۱۳۸۴). همچنین شواهدی در دست است که نشان میدهد افزایش هزینه‌ها در آموزش عالی و به عبارتی اختصاص منابع مالی بیشتر در قبال بازده و فرآورده‌های کمتر، ناشی از فقر کیفیت در آموزش عالی و فعالیت‌های آن است (ایزدی، ۱۳۸۷).

بنابراین مقوله کیفیت چه در گستره ملی و چه بین الملل به اولویت و دغدغه‌ی اصلی رهبران و سیاستگذاران آموزش عالی تبدیل شده در برهه‌ای که شاهد بازار جهانی آموزش عالی هستیم این راهبردی بودن کیفیت، روز به روز اهمیت و جایگاه بالاتری پیدا می‌کند. در این میان موفقیت از آن نظام‌هایی است که به دور از برخورد کنشی و انفعالی، به برنامه‌ریزی فراکنشی و راهبردی برای مدیریت و تعالی کیفیت نظام آموزش عالی در سطح ملی، منطقه‌ای و بین المللی و با چشم اندازی به پوشش کلیه ذینفعان می‌پردازند. نظام آموزش عالی ایران نیز همگام با تحولات جهانی، همواره کوشیده است تا در قالب اهداف برنامه‌های بلندمدت به تقویت جایگاه سیستم آموزش عالی در سطح ملی و جهانی مبادرت ورزد و پاسخگوی نیازهای گوناگون جامعه‌نوین باشد یعنی با تولید دانش و پرورش نیروی انسانی به توسعه پایدار جامعه کمک کند (پورعزت و همکاران، ۱۳۸۷)؛ بنابراین با توجه به اینکه آموزش عالی در قرن بیست و یکم، در دو جنبه مهم پیشرفت نموده است: در این خصوص میتوان گفت در یک بعد، آموزش عالی، یک موضوع ملی است که بر این اساس طرح دولتی برای ارائه و صدور مجوز برای آن، اعم از دولتی و خصوصی لازم می‌باشد، این امر به تضمین کیفیت آموزش عالی، وجهه ملی و بومی می‌دهد. علیرغم، جنبه‌های مستقل آموزش عالی کشورهای مختلف، بسیاری از وجوده و مسائل و چالشهای آموزش عالی، بین اکثر کشورها مشترک می‌باشد. در این معنا، تضمین کیفیت در آموزش عالی به یک مسئله جهانی تبدیل می‌شود که در آن یک سازمان جهانی و بین المللی میتواند نقش حیاتی ایفا کند. در این میان تمامی

با توجه به نقشی که فرهنگ کیفیت می‌توان در بهبود وضعیت و تحول این دانشگاه به عنوان دانشگاهی تاثیرگذار در جهان اسلام ایفا نماید به دنبال آن است. بنابراین سوال اصلی تحقیق این است که مولفه‌های بعد محیطی - اکولوژی کدامند؟ و هر کدام چه میزان تاثیر دارند؟

ادبیات نظری

آموزش عالی در همان حال که نقش و جایگاه تعیین کننده‌ای از حیث ثروت و سرمایه ملتها و توسعه جوامع پیداکرده است، در شرایط رقباً توڑی نیز قرار گرفته است (سیاری، ۱۳۸۷). در بازار آموزشی جدید، افراد باید چالشهای رقابت را توسط فعالیت‌شان در جهت بهبود کیفیت محصولات، خدمات و ساز و کارهای انتقال فراهم آورند، بنابراین کیفیت می‌تواند تنها عامل قضاوت بین مؤسسات باشد. دانشگاه‌ها جزئی از جامعه هستند بنابراین خواسته‌های جامعه را در تربیت نیروی انسانی، مسئولیت پذیری بیشتر و نشان دادن استانداردهای بالای محصولات (دوره آموزشی، یادگیری، فارغ التحصیلان) و خدمات برآورده سازد.

همراه با موقعیت مؤسسات در کنترل بیشتر بر روی امور خود، (خودکنترلی)، بهبود کیفیت به طور فزاینده‌ای از اهمیت برخوردار می‌شود (محمدی، ۱۳۸۴). در این راستا استقرار نظام‌های تضمین کیفیت به عنوان راهبردی مناسب جهت حفظ و ارتقاء کیفیت نظام آموزش عالی و پاسخی مناسب به چالش‌های پیش رو مورد توجه قرار گرفته است (مهرمحمدی، ۱۳۷۹)؛ بنابراین در عصر جدید، تحولات و چالشهای جهانی و محلی نظیر جهانی شدن، ظهور فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات، اقتصاد مبتنی بر دانش، تغییرات جمعیتی و افزایش کمی دانشجویان و کاهش بودجه سرانه آنها از یک طرف و از طرف دیگر افزایش رقابت میان مؤسسات آموزش عالی در سطح ملی و بین المللی، نظام‌های آموزش عالی را بر آن داشته است تا همواره بر آن باشند تا سطحی از کیفیت را رعایت نمایند (کارنوی،

نهادهای تضمین کیفیت، چه با تجربه و چه کم تجربه، گرینه های بسیاری برای به اشتراک گذاری تخصص و تجربه در مدیریت کیفیت و استانداردها به دست میآورند (شبکه بین المللی نهادهای تضمین کیفیت در آموزش عالی- طرح راهبردی ۲۰۱۲).

نظام آموزش عالی همواره عامل بنیادی تکامل و توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جامعه محسوب می شود. بنابراین کشورهایی که خواهان توسعه هستند باید نظام آموزشی خود را تقویت نمایند.

شرط لازم برای این نوع توسعه بررسی و شناخت دقیق وضعیت گذشته و موجود عوامل و نیروهای درونی و بیرونی تأثیرگذار در فرایند توسعه می باشد.

این شناخت به مدیران دانشگاه یاری می رساند تا با نگاهی عمیق بتواند الگوی موجود در هدایت دانشگاه را برنامه ریزی و توسعه دانشگاه را در حوزه بهبود و توسعه کیفیت را مورد تأمل قرار داده و در نوع سازمان دهی فعالیت های دانشگاهی، خلاقیت، نوآوری و کیفیت را مدنظر قرار دهد.

سیستم دانشگاهی متأثر از سایر سیستم های **دانشگاهی** کشور و سیستم های

مدیریت شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۴۲ بهار ۹۵
No.42 Spring 2016

۲۷۷

در تعامل پویا با محیط بوده و خطوط کلی حرکت دانشگاه را با رویکرد راهبردی و براساس تشخیص وضعیت دانشگاه مشخص می نماید.

هرچند برنامه ریزی آموزش عالی به منظور عرضه نیروی انسانی متخصص و ماهر از توجه خاصی هم در کشورهای پیشرفته و هم در کشورهای در حال توسعه برخوردار است، با این وجود هم زمان با این روند توجه به کمبود نیروی انسانی متخصص و با صلاحیت، نگرانی هایی نیز در مورد عرضه وسیع فارغ التحصیلان در بسیاری از کشورها با توجه به رکود بسترهای اقتصادی و عوامل وابسته به آن و کاهش نرخ اشتغال بوجود آمده است. در طی دو دهه گذشته در کشور ما نیز این روند دنبال شده و دانشگاه های کشور در این مدت از رشد کمی چشمگیری برخوردار شده اند و به دلیل کمبود نیروی انسانی متخصص در برهمه ای از زمان، دانشگاه های متعددی بدون توجه به نیازهای درازمدت جامعه و امکانات و سطح کمی و کیفی آنها تاسیس و گسترش یافته اند و دانشگاه های با سابقه نیز ظرفیت خود را به طور نامتناسب افزایش داده اند (دیگر، ۱۳۸۹). با این حال در مطالعات ذکر شده نیز تنها به برخی عوامل و ابعاد توجه شده است و این عوامل و مؤلفه ها نیز با توجه به وضعیت توسعه سیستم دانشگاه های کشور ما دچار نقضان است و به نقش عوامل اساسی مانند شناخت سیستم دانشگاه، شیوه سازماندهی و هدایت آن و در نهایت توسعه متوازن و معادل با توجه به ظرفیت ها و منابع کم تر پرداخته شده است. توجه به این مطالب و نظر به تأکید برخی از اسناد بالادستی از جمله نقشه جامع علمی کشور از آنجا که گسترش دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی در کشور در دهه گذشته بدون توجه به کارکردها، چالش های موجود و توجه به مسأله ارتقای کیفیت عوامل دانشگاهی و تعالی آنها صورت گرفته است (دیگر، ۱۳۸۹، مهرعلیزاده و صالحی عمران، ۱۳۸۳، یمنی، ۱۳۸۷، فرجادی ۱۳۸۹، نیلی پور طباطبایی، ۱۳۸۷).

زیرساخت ها، مدیریت و رهبری دانسته است. با این حال چیزی که در اکثر مذاکرات مطرح می شود، ضرورت توسعه آموزش عالی نیست، بلکه چگونگی و کیفیت این آموزش است که توجهات بسیاری را به خود معطوف ساخته است. این خود می تواند بحث ها و مذاکرات گسترده تری را در رابطه با تأثیر اقتصادی و اجتماعی توسعه و رشد در آموزش عالی بهمراه داشته باشد (سیسل دیر، ۲۰۰۹). تایشلر توسعه کمی آموزش عالی را به همان اندازه و گستردگی نظام آموزش عالی می داند. به نظر وی گسترش آموزش عالی در اکثر کشورها به عنوان یک روند مثبت پیگیری می شود؛ اما توجه عمده در این حیطه بیشتر به موازین ثبت نامی یا نام نویسی معطوف بوده و کمتر به کیفیت آموزش و پژوهش و خدمات تخصصی به دانشجویان و کارکنان هیأت علمی توجه شده است (تایشلر، ۲۰۰۴). بورروکابال (۱۹۸۳) جنبه های بنیادی نهاد دانشگاه را شامل این ابعاد می داند: وظایف، مأموریت ها، اهداف، فلسفه دانشگاه به عنوان یک نهاد، ساختارها (تولسی و فاضلی، ۱۳۸۷)، مطالعه OECD در مورد عوامل مرتبط با توسعه دانشگاه ها و توسعه منطقه ای به چهار عامل اساسی اشاره دارد: ۱. توسعه فرهنگی، اجتماعی و زیست محیطی؛ ۲. ظرفیت سازی منطقه ای؛ ۳. نوآوری منطقه ای؛ ۴. تولید و توسعه سرمایه انسانی و مهارت.

بررسی ها نشان می دهند روند توسعه دانشگاه ها در دنیا به سوی بازنگری از نقش دانشگاه ها (جیونا، ۱۹۶۶) و شکل گیری پارادایم جدیدی از مفهوم توسعه و برنامه ریزی در حال حرکت است. در کل با توجه به این مطالعات می توان مفهوم کیفیت را فرآیندی سیستمی و کل نگر به منظور سازماندهی و هدایت فعالیتها و کارکردهای سیستم دانشگاه (آموزشی، پژوهشی و خدماتی) و توسعه و بهبود قابلیت ها و ظرفیت های لازم مناسب با شرایط محیطی، نیازها و تقاضای آن و نیز مناسب با مقتضیات درونی دانشگاه بدانیم که برنامه ریزی آن

جدول ۱. مؤلفه های بعد محیطی- اکولوژی در فرهنگ کیفیت

محیط اقتصادی	بعد محیطی - اکولوژی
محیط اجتماعی	
محیط فرهنگی	
محیط تکنولوژیکی	
محیط سیاسی	
محیط قانونی	
محیط جغرافیایی	
ارتباط با دولت	
ارتباط با دانشگاههای دیگر	
مشتریان	

روش تحقیق

این پژوهش از لحاظ هدف، توصیفی است؛ زیرا محقق قصد دارد باورها، سیاستها و عواملی که به پدیده موردنظر شکل می‌دهند و آنرا پردازش می‌کنند را شناسایی نماید. از لحاظ نتیجه؛ توسعه ای است، زیرا با شناسایی عوامل مؤثر قصد این است که نحوه ارتباط بین عوامل مؤثر شناسایی شود و مدل مطلوبی از فرهنگ کیفیت در دانشگاه آزاد، اسلامی ترسیم گردد. هدف از تحقیق توسعه ای، مدل سازی و مشخص نمودن ارتباط بین عوامل مؤثر بر یک پدیده است. از لحاظ زمان تحقیقی تک مقطعی است. استراتژی تحقیق به صورت پیمایشی می‌باشد چون محقق بدنبال یافتن پاسخ برای عوامل مؤثر بر فرهنگ کیفیت می‌باشد و تحقیق از نوع همبستگی-علی می‌باشد.

جامعه و نمونه آماری

با توجه به مراحل موجود در روش شناسی تحقیق، می‌توان دو جامعه آماری را برای این پژوهش لحاظ کرد.

(الف) جامعه آماری خبرگان اول: این جامعه به منظور جرح و تعدیلات و تصدیق مؤلفه های فرهنگ کیفیت، متناسب با شرایط و امکانات بالقوه، روایی

زمانی که از سیستم دانشگاهی و کیفیت آن صحبت می‌شود، شناسایی نیروهای مؤثر در این مفهوم ضروری می‌نماید. محیط سیستم دانشگاهی را شامل سطوح منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی می‌دانند. توجه به این سطوح در تحلیل عملکرد دانشگاه اساسی است. از طرف دیگر با طرح دیدگاه‌ها و نظریه‌های مختلف از جمله نظریه سیستمی و نظریه پیچیدگی و نظریه‌های توسعه و طبق مطالعات صورت گرفته و تجارت نظام‌های دانشگاهی دنیا (گراو، ۲۰۰۹، صالحی عمران، ۱۳۹۱، کلمن و کورت، ۱۹۹۳، سوفن و آزیا، ۲۰۰۹).

در مورد شناخت عناصر دانشگاه، می‌توان عوامل اساسی مؤثر در توسعه دانشگاه‌ها را به صورت سیستمی که در آن عوامل و نیروهای درونی و بیرونی در تعامل با هم هستند بررسی نمود. این سیستم در بستر محدودیت‌هایی کار می‌کند که هم درونی هستند و هم بیرونی، یعنی هم منشاء سازمانی دارند و هم منشاء بیرونی (یمنی، ۱۳۹۱). در این چارچوب محیط درون و بیرون دانشگاه و زمینه ملاک عمل بوده و عوامل مؤثر در این محیط ها که می‌تواند مبنای برنامه ریزی و مدیریت توسعه دانشگاهی باشد، تحلیل و بررسی می‌شود.

دریس شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۴۲ بهار ۹۵
No.42 Spring 2016

۲۷۸

مدیریت شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۴۲ بهار ۹۵
No.42 Spring 2016

۲۷۹

سعی شده است که ابتدا با کمک تحلیل عاملی اکتشافی برای هر یک از ابعاد فرعی در مدل ارائه شده، شاخص‌های اصلی در هر یک از ابعاد را شناسایی کنیم. سپس برای تأیید مدل از روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده شده است.

روش آزمون و تحلیل های آماری

در این تحقیق از تحلیل عاملی اکتشافی در جهت سنجش روایی از نوع واگرا استفاده گردیده است. همچنین جهت آزمودن مدل‌های اندازه‌گیری و اطمینان از صحت آنها از تحلیل عاملی تأییدی (روایی همگرا) استفاده شده است. در تحلیل عاملی تأییدی پژوهشگر بدنیال تهیه مدلی است که فرض می‌شود داده‌های تجربی را بر پایه چند پارامتر بسیار اندک، توصیف، تبیین یا توجیه می‌کند. تحلیل عاملی (آزمون فرضیه) تعیین می‌کند که آیا داده‌ها با یک ساختار عاملی معین (که در فرضیه آمده) هماهنگ هستند یا نه.

با استفاده از تحلیل عاملی می‌توان مشخص نمود که آیا پرسشنامه شاخصهای موردنظر را اندازه‌گیری می‌کند یا خیر. در تحلیل عاملی باید سوالاتی که برای ارزیابی یک شاخص یا صفت خاص طرح شده‌اند دارای یک بار عاملی مشترک باشند و این عوامل معنی دار باشند. بنابراین کلیه سؤالات پرسشنامه‌های این تحقیق که با استفاده از پرسشنامه‌های معتبر علمی طراحی شده بودند، ابتدا مورد تحلیل عاملی اکتشافی و سپس جهت معنی دار بودن مورد تحلیل عاملی تأییدی قرار گرفتند. بیان یافته‌های تحقیق

الف- آمار توصیفی

بعد محیطی- اکولوژی در فرهنگ کیفیت جدول ۱ نشان می‌دهد نمره مؤلفه اقتصادی از لحاظ کمترین و بیشترین مقدار داده‌ها در بازه ۱,۵ و ۵ قرار گرفته است که میانگین آن در بین اضافی هیأت علمی رشته علوم تربیتی استان تهران ۳,۵۷۴ و با انحراف معیار ۰,۷۷۵ نشان می‌دهد نمره این مؤلفه بیشتر از حد متوسط می‌باشد. میانگین و

پرسشنامه‌ها و در نهایت روایی کلی پرسشنامه تحقیق تعریف می‌گردد. اعضای این جامعه را اعضای هیئت علمی رشته مدیریت و علوم تربیتی با بیش از ۵ سال سابقه تدریس و تحقیق که دارای تخصص اجرایی با ۵ سال سابقه خدمت به بالا و یا تحقیقاتی در زمینه رفتار سازمانی و مدیریت فرهنگی می‌باشند، تشکیل میدهند. تعداد اعضای این جامعه اندک بوده و شامل افراد در دسترس می‌باشد.

(ب) جامعه آماری خبرگان دوم: جامعه آماری اعضای هیأت علمی و مدعو واحدهای دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان تهران در کلیه گرایش‌های دو رشته مدیریت و علوم تربیتی رشته علوم تربیتی می‌باشد که تعداد آنها ۷۲۰ نفر می‌باشد. با توجه به طبقه‌بندی موجود در بخش جامعه پژوهشی و آماری تحقیق، برای هر طبقه، از روش نمونه‌گیری مناسب با آن طبقه استفاده شده است.

(ج) نمونه آماری خبرگان اول: تعداد اعضای این نمونه، اندک بوده و شامل افراد در دسترس می‌باشند. این گروه شامل افراد زیر می‌باشد:

۱. اساتید راهنمای و مشاور (۳ نفر).

۲. نظرات شش نفر از خبرگان مدیریت که دارای تحصیلات تکمیلی هستند.

۳. نظرات شش نفر از روسای دانشگاه که در پست ریاست دانشگاه مشغول به کار هستند و سابقه خدمت آنها از ۵ سال بیشتر است.

(د) نمونه آماری: از آنجایی که موضوع تحقیق از موضوعات جدید و تازه مطرح شده در مدیریت می‌باشد و تعداد افراد پاسخ دهنده مطلوب و مرتبط برای پاسخگویی محدود می‌باشد، سعی می‌شود تعداد پاسخ دهنده‌گان را معیارهای مطرح شده در جامعه آماری، بر اساس قابلیت پاسخدهی نرم افزار لیزرل تعیین کنیم. نمونه پاسخ دهنده در بخش پیمایش تحقیق براساس فرمول کوکران ۲۵۵ نفر مشارکت داشته‌اند.

این تحقیق در دانشگاه آزاد اسلامی صورت گرفته است و بعلت جدید بودن موضوع آن در فرهنگ،

جدول ۱. شاخص های مرکزی و پراکندگی مؤلفه های تحقیق بعد محیطی- اکولوژی

مؤلفه	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار	توزیع نرمال	احتمالات	مجموع	مجموع مربعات انحراف معیار
اقتصادی	۱,۵	۵	۳,۵۷۴	۰,۷۷۵	۳,۸۱۴	۰,۱۴۸	۹۰۷,۹۴۴	۱۵۲,۲۰۲
اجتماعی	۱	۵	۳,۴۲۵	۰,۶۸۷	۱۷,۳۱۱	۰,۰۰۰۱	۸۷۰,۰۰	۱۲۳,۰۷۸
فرهنگی	۱	۵	۳,۷۰۹	۰,۸۴۲	۱۳,۹۵۲	۰,۰۰۰۹	۹۴۲,۲۴۹	۱۷۹,۵۷۹
تکنولوژیکی	۲	۵	۳,۵۹۶	۰,۶۶۸	۲,۸۸۷	۰,۲۳۶	۹۱۳,۴۳۱	۱۱۳,۰۰۴
سیاسی	۲	۵	۳,۶۳۴	۰,۶۶۸	۱۲,۴۳۶	۰,۰۰۱	۹۲۳,۱۳۹	۱۱۹,۹۹۴
قانونی	۲	۵	۳,۶۳۳	۰,۷۱۲	۶,۴۳۶	۰,۰۴	۹۲۲,۸۳۳	۱۲۸,۵۲۱
جغرافیایی	۱,۵	۵	۳,۶۶۲	۰,۶۲۳	۳,۲۸۴	۰,۱۹۳	۹۳۰,۳۳۲	۹۸,۳۲۹
ارتباط با دولت	۱	۵	۳,۴۲۶	۰,۸۴۵	۱۰,۷۳۵	۰,۰۰۴	۸۷۰,۲۵۰۰	۱۸۰,۷۷۳
ارتباط با دانشگاه ها	۱	۵	۳,۲۵۰	۰,۹۵۳	۳,۱۴۶	۰,۲۰۷	۸۲۵,۶۶۶	۲۲۹,۹۸۵
مشتریان	۱,۵	۵	۳,۶۶۱	۰,۶۵۸	۷,۸۴۵	۰,۱۹	۹۳۰,۰۰	۱۰۹,۶۳۱

میری شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۴۲ بهار ۹۵
No.42 Spring 2016

۲۸۰

نمایانگر وجود ارتباط معنادار بین این دو مؤلفه ها است. با توجه به اینکه عدد بدست آمده از آزمون t بزرگتر از ۱/۹۶ است و درجه احتمال مؤلفه ها کمتر از ۰/۰۵ است می توان گفت اولاً این ارتباط مثبت و همسو است و دوم اینکه درجه همبستگی این دو شاخص برابر با ۰/۵۲ می باشد که نشانگر وجود ارتباط مطلوب بین این دو می باشد. در مورد سایر مؤلفه ها نیز به همین صورت می توان استنتاج نمود. جدول (۳) از منظر دیگر این رابطه را نشان میدهد.

آزمون همسانی میانگین مؤلفه ها
با توجه به آزمون همسانی میانگین مؤلفه ها و براساس مقادیر آزمون آماره F که برابر با ۹/۴۴ است و همچنین سطخ احتمال ۰/۰۰۰ از نظر این آزمون تفاوتی بین میانگین مؤلفه ها در بعد محیطی وجود ندارد. عبارت دیگر همسان و از یکسانگی برخوردار است. نتایج این آزمون در جدول ۴ نمایش داده شده است.

داده های مربوط به سایر مؤلفه های بعد محیطی- اکولوژی در جدول ۱ ارائه شده که نشان میدهد نمره این مؤلفه ها نیز بیشتر از حد متوسط است.

برای بررسی نرمال بودن مؤلفه های تحقیق در بعد محیطی مؤلفه اقتصادی، تکنولوژیکی، سیاسی، قانونی، ارتباط با دانشگاه ها و مشتریان از توزیع نرمال برخوردار هستند؛ اما سایر مؤلفه ها از توزیع نرمال برخوردار نیستند.

تجزیه و تحلیل واریانس و کوواریانس

جدول ۲ ضریب همبستگی بین متغیرهای بعد محیطی- اکولوژی را نشان می دهد. از طریق نتایج ناشی از نرم افزار مورد استفاده مواردی همچون کواریانس، همبستگی، آزمون t، و سطح احتمالی مربوط به داده های مؤلفه های تحقیق استخراج می شود. در این ارتباط از طریق ضرایب همبستگی دو به دو مؤلفه ها، و احتمال آزمون t مربوطه وجود یا عدم وجود ارتباط بین شاخص ها بدست می آید؛
عنوان مثال ضریب همبستگی دو مؤلفه x۳۲ و x۳۱

جدول ۲. ضرایب همبستگی مؤلفه های بعد محیطی- اکلوزی؛ مأخذ: یافته های تحقیق.

Covariance Analysis: Ordinary Least Squares										
	Dependent Variable: X31									
	Covariance Correlation t-Statistic									
Dependence:	X31									
	0.601868 1.000000	— —	— —							
X32	0.286999 0.255000 0.818785 0.00000	0.492527 1.000000	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
X33	0.296189 0.381144 6.760097 0.00000	0.100196 0.169110 2.729173 0.0068	0.712745 1.000000	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
X34	0.162014 0.308797 5.164092 0.00000	0.149075 0.316246 5.302327 0.0000	0.180818 0.318987 5.351235 0.0000	0.451158 1.000000	— —	— —	— —	— —	— —	
X35	0.243671 0.451979 8.059352 0.00000	0.137244 0.281417 4.684737 0.0000	0.222398 0.379069 6.515738 0.0000	0.184816 0.395958 6.858668 0.0000	0.482696 1.000000	— —	— —	— —	— —	
X37	0.207390 0.429405 7.555444 0.00000	0.193818 0.443807 7.684447 0.0000	0.187832 0.387387 6.886172 0.0000	0.098267 0.264505 6.886172 0.0000	0.158917 0.262292 6.262292 0.0000	0.387550 1.000000	— —	— —	— —	
X36	0.198477 0.359094 6.119093 0.00000	0.188371 0.376751 6.469280 0.0000	0.096962 0.161210 2.596178 0.0009	0.164521 0.343805 5.823543 0.0000	0.256653 0.319018 9.658202 0.0000	0.116469 0.260349 4.289007 0.0000	0.507562 1.000000	— —	— —	
X38	0.250500 0.380809 6.546889 0.00000	0.268280 0.451535 6.849403 0.0000	0.128284 0.373448 2.898836 0.0041	0.212797 0.393028 6.403331 0.0000	0.231697 0.542559 8.798595 0.0000	0.286538 0.412374 10.27352 0.0000	0.249233 0.719684 7.199888 0.0000	— —	— —	
X39	0.225562 0.304516 5.085122 0.00000	0.292307 0.436238 7.711221 0.0000	0.144655 0.314535 2.901587 0.0040	0.201712 0.335503 5.270478 0.0000	0.222598 0.324235 5.684832 0.0000	0.191649 0.323493 5.418013 0.0000	0.163178 0.435078 3.930509 0.0001	0.352401 0.911568 7.685913 0.0000	— —	
X310	0.2315089	0.190300	0.268276	0.189316	0.208307	0.160477	0.196811	0.203207	0.232976	0.432071

جدول ۳. ضرایب همبستگی مؤلفه های بعد محیطی از منظر دیگر؛ مأخذ: یافته های تحقیق.

Principal Components Analysis										
Date: 09/14/15	Time: 00:38									
Sample: 1 255	Included observations: 255									
Computed using: Ordinary correlations	Extracing 10 of 10 possible components									
Number	Value	Difference	Proportion	Cumulative Value	Cumulative Proportion					
1	4.323139	3.252332	0.4323	4.323139	0.4323					
2	1.070807	0.157344	0.1071	5.393946	0.5394					
3	0.913463	0.137563	0.0913	6.307408	0.6307					
4	0.775899	0.081820	0.0776	7.083308	0.7083					
5	0.694079	0.081588	0.0694	7.777387	0.7777					
6	0.612492	0.103071	0.0612	8.389879	0.8390					
7	0.509421	0.113759	0.0509	8.899299	0.8899					
8	0.395662	0.007325	0.0396	9.294961	0.9295					
9	0.388337	0.071636	0.0388	9.683299	0.9683					
10	0.316701	---	0.0317	10.000000	1.0000					
Eigenvectors (loadings):										
Variable	PC 1	PC 2	PC 3	PC 4	PC 5	PC 6	PC 7	PC 8	PC 9	PC 10
X31	0.342241	0.086383	0.208294	-0.322917	-0.448514	-0.027470	0.494274	-0.368339	0.204526	0.327217
X32	0.327112	-0.054740	0.162774	-0.162774	-0.17731	0.202918	-0.090485	0.391155	0.162422	0.491977
X33	0.251700	0.646151	0.342733	0.076050	0.092395	0.052081	-0.038186	0.405588	0.432389	-0.168564
X34	0.291658	0.168871	-0.338606	0.528795	0.023062	-0.607964	0.254820	0.066415	-0.156567	0.167596
X35	0.337405	0.224336	-0.332803	-0.188255	0.212979	0.408497	0.378637	-0.035242	-0.420578	-0.394854
X37	0.320993	-0.137337	0.461349	-0.240949	0.461510	-0.129987	-0.085020	0.190609	-0.425196	0.391104
X36	0.299112	-0.061116	-0.606380	-0.386559	-0.037050	0.051850	-0.318500	0.320326	0.264884	0.333763
X38	0.335735	-0.377088	-0.000862	-0.010080	0.479987	-0.191033	0.000510	-0.354074	0.484086	-0.344088
X39	0.285871	0.335947	0.068231	0.589566	-0.047717	0.599438	0.069356	0.120322	0.105079	0.254500
X310	0.351967	0.273893	0.032565	0.139414	-0.188325	0.059185	-0.651358	-0.519717	-0.215809	-0.026247
Ordinary correlations:										
	X31	X32	X33	X34	X35	X37	X36	X38	X39	X310
X31	1.000000									
X32	0.525280	1.000000								
X33	0.391144	0.169110	1.000000							
X34	0.308797	0.316246	0.318897	1.000000						
X35	0.451979	0.281417	0.379099	0.395958	1.000000					
X37	0.423656	0.432325	0.325987	0.236005	0.367350	1.000000				
X36	0.359094	0.376751	0.161210	0.343805	0.519018	0.260349	1.000000			
X38	0.380609	0.451535	0.179115	0.320628	0.519018	0.260349	0.412371	1.000000		

برای تمامی مؤلفه های محیطی- اکلوزی، این آزمون صورت گرفته است که خروجی نرم افزار به صورت جدول ۵ ارائه می گردد. بطور کلی نتایج ناشی از این آزمون نشان می دهد که در سطح اطمینان ۹۵٪ علیت دیگری هستند و این خود نشان از وجود رابطه بین شاخص هاست به این

آزمون علیت گرنجری مؤلفه ها براساس این آزمون وجود یا عدم وجود علیت بین مؤلفه ها مورد بررسی قرار می گیرد. آزمون فرضیه براساس آزمون علیت گرنجر بصورت زیر است:
H₀: علت گرنجری Y نیست.
H₁: علت گرنجری X نیست.

جدول ۴. جدول آزمون همسانی میانگین ها؛ مأخذ: یافته های تحقیق.

Test for Equality of Means Between Series			
Date: 09/14/15 Time: 00:38			
Sample: 1 255			
Included observations: 255			
Method	df	Value	Probability
Anova F-test	(9, 2540)	9.448107	0.0000
Welch F-test*	(9, 1034.09)	7.732637	0.0000

*Test allows for unequal cell variances

Analysis of Variance				
Source of Variation	df	Sum of Sq.	Mean Sq.	
Between	9	48.46598	5.385109	
Within	2540	1447.716	0.569967	
Total	2549	1496.182	0.586968	

Category Statistics				
Variable	Count	Mean	Std. Dev.	Std. Err. of Mean
X31	255	3.571349	0.775814	0.048583
X32	255	3.419608	0.701803	0.043949
X33	255	3.704898	0.844242	0.052869
X34	255	3.591231	0.671683	0.042062
X35	255	3.627996	0.694907	0.043517
X37	255	3.661431	0.622535	0.038985
X36	255	3.630718	0.712434	0.044614
X38	255	3.420588	0.848342	0.053125
X39	255	3.245749	0.954771	0.059790
X310	255	3.662745	0.657321	0.041163
All	2550	3.553631	0.766139	0.015172

میری شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۴۲ بهار ۹۵
No.42 Spring 2016

۲۸۲

معنا و مفهوم که تغییرات یکی ناشی از تغییرات دیگری است؛ یعنی علیت تغییرات هر کدام متاثر از تغییرات دیگری می باشد.
آمار توصیفی ابعاد اصلی فرهنگ کیفیت بعد از توزیع نرمال برخوردار هستند.

جدول ۷ ضریب همبستگی بین ابعاد رفتار فرهنگ کیفیت را نشان می دهد.
تجزیه و تحلیل واریانس و کوواریانس در بازه ۲,۷۵ و ۴,۷۵ قرار گرفته است که میانگین آن در بین افراد نمونه آماری ۳,۷۳۳ و با انحراف معیار ۰,۴۰۸ نشان می دهد.

از طریق نتایج ناشی از نرم افزار مورد استفاده مواردی همچون کوواریانس، همبستگی، آزمون t، و

معنا و مفهوم که تغییرات یکی ناشی از تغییرات دیگری است؛ یعنی علیت تغییرات هر کدام متاثر از تغییرات دیگری می باشد.
آمار توصیفی ابعاد اصلی فرهنگ کیفیت جدول ۶ نشان می دهد نمره بعد روانشناختی-

فرهنگی از لحاظ کمترین و بیشترین مقدار داده ها در بازه ۲,۷۵ و ۴,۷۵ قرار گرفته است که میانگین آن در بین افراد نمونه آماری ۳,۷۳۳ و با انحراف معیار ۰,۴۰۸ نشان می دهد نمره این مؤلفه بیشتر از حد متوسط می باشد. میانگین و داده های مربوط

جدول ۵. آزمون گرنجر مؤلفه های بعد محیطی-

اکولوژی؛ مأخذ: یافته های تحقیق.

Pairwise Granger Causality Tests			
Date: 09/14/15 Time: 00:45			
Sample: 1-255			
Lag(s): 1			
Null Hypothesis:	Obs.	F-Statistic	Prob.
X32 does not Granger Cause X31	254	1.72324	0.1905
X31 does not Granger Cause X32		6.70245	0.0102
X33 does not Granger Cause X31	254	0.01017	0.9198
X31 does not Granger Cause X33		0.23206	0.6304
X34 does not Granger Cause X31	254	1.93135	0.1658
X31 does not Granger Cause X34		5.78453	0.0166
X35 does not Granger Cause X31	254	2.92332	0.0865
X31 does not Granger Cause X35		0.92206	0.3379
X37 does not Granger Cause X31	254	0.22936	0.8324
X31 does not Granger Cause X37		20.5603	9.E-06
X36 does not Granger Cause X31	254	0.04171	0.8283
X31 does not Granger Cause X36		4.48316	0.0290
X38 does not Granger Cause X31	254	0.70787	0.4010
X31 does not Granger Cause X38		17.0337	5.E-05
X39 does not Granger Cause X31	254	0.26576	0.6066
X31 does not Granger Cause X39		14.5907	0.0002
X310 does not Granger Cause X31	254	0.20483	0.8512
X31 does not Granger Cause X310		5.56405	0.0191
X33 does not Granger Cause X32	254	0.16267	0.6871
X32 does not Granger Cause X33		2.26836	0.1333
X34 does not Granger Cause X32	254	5.50146	0.0198
X32 does not Granger Cause X34		14.7732	0.0002
X35 does not Granger Cause X32	254	1.32699	0.2501
X32 does not Granger Cause X35		3.75907	0.0537
X37 does not Granger Cause X32	254	0.16614	0.6685
X32 does not Granger Cause X37		27.3959	4.E-07
X36 does not Granger Cause X32	254	1.01356	0.3150
X32 does not Granger Cause X36		5.78872	0.0189
X38 does not Granger Cause X32	254	2.46760	0.1160
X32 does not Granger Cause X38		13.3611	0.0003
X39 does not Granger Cause X32	254	6.13558	0.0139
X32 does not Granger Cause X39		22.0844	4.E-06
X310 does not Granger Cause X32	254	2.38762	0.1236
X32 does not Granger Cause X310		2.26286	0.1308
X34 does not Granger Cause X33	254	8.20754	0.0045
X33 does not Granger Cause X34		0.57055	0.4509
X35 does not Granger Cause X33	254	0.00413	0.9488
X33 does not Granger Cause X35		0.42626	0.5134
X37 does not Granger Cause X33	254	0.53857	0.4637
X33 does not Granger Cause X37		1.15503	0.2835
X36 does not Granger Cause X33	254	0.03430	0.8532
X33 does not Granger Cause X36		0.01744	0.8950
X38 does not Granger Cause X33	254	0.29119	0.5899
X33 does not Granger Cause X38		2.15713	0.1432
X39 does not Granger Cause X33	254	0.40683	0.5242
X33 does not Granger Cause X39		0.02197	0.8623
X310 does not Granger Cause X33	254	0.04159	0.8386
X33 does not Granger Cause X310		9.29794	0.0025
X35 does not Granger Cause X34	254	0.21327	0.6446
X34 does not Granger Cause X35		2.27921	0.1324
X37 does not Granger Cause X34	254	2.36226	0.1256
X34 does not Granger Cause X37		5.80169	0.0167
X36 does not Granger Cause X34	254	1.88379	0.1711
X34 does not Granger Cause X36		0.00146	0.9693
X38 does not Granger Cause X34	254	6.05277	0.0146
X34 does not Granger Cause X38		5.63806	0.0576
X39 does not Granger Cause X34	254	8.46497	0.0039
X34 does not Granger Cause X39		5.29245	0.0222
X310 does not Granger Cause X34	254	1.67583	0.1967
X34 does not Granger Cause X310		0.09783	0.7547
X37 does not Granger Cause X35	254	0.00385	0.9506
X35 does not Granger Cause X37		14.4290	0.0002
X36 does not Granger Cause X35	254	0.42341	0.5158
X35 does not Granger Cause X36		5.05679	0.0254
X38 does not Granger Cause X35	254	0.47095	0.4932
X35 does not Granger Cause X38		6.01723	0.0148
X39 does not Granger Cause X35	254	0.23471	0.6285
X35 does not Granger Cause X39		0.01126	0.9156
X310 does not Granger Cause X35	254	0.30770	0.5796
X35 does not Granger Cause X310		0.28552	0.5906
X36 does not Granger Cause X37	254	10.0671	0.0017
X37 does not Granger Cause X36		2.78293	0.0865
X38 does not Granger Cause X37	254	1.11421	0.2922
X37 does not Granger Cause X38		1.00097	0.3180
X39 does not Granger Cause X37	254	1.91215	0.1680
X37 does not Granger Cause X39		3.54939	0.0607
X310 does not Granger Cause X37	254	9.65183	0.0021
X37 does not Granger Cause X310		4.69231	0.0312
X38 does not Granger Cause X36	254	1.84247	0.1750
X36 does not Granger Cause X38		0.37660	0.5400
X39 does not Granger Cause X36	254	9.66919	0.0021
X36 does not Granger Cause X39		0.29304	0.5888
X310 does not Granger Cause X36	254	0.02351	0.8782
X36 does not Granger Cause X310		0.67850	0.4106
X39 does not Granger Cause X36	254	8.84219	0.0094
X36 does not Granger Cause X39		5.80431	0.0167
X310 does not Granger Cause X36	254	2.26976	0.1332
X36 does not Granger Cause X310		0.48363	0.4873
X310 does not Granger Cause X39	254	1.69704	0.1909
X39 does not Granger Cause X310		0.03578	0.6501

سطح احتمالی مربوط به ابعاد این فرهنگ استخراج می شود. بعنوان مثال ضریب همبستگی دو مؤلفه avx۱ و avx۲ نمایانگر وجود ارتباط معنادار بین این دو مؤلفه ها است. می توان گفت اولاً این ارتباط مثبت و همسو است و دوم اینکه درجه همبستگی این دو شاخص برابر با ۰/۶۹ می باشد که نشانگر وجود ارتباط مطلوب بین این دو می باشد. جدول (۸) از منظر دیگر این رابطه را نشان می دهد.

آزمون همسانی میانگین متغیرها

با توجه به آزمون همسانی میانگین متغیرها و براساس مقادیر آزمون آماره F که برابر با ۹/۱۳ است و همچنین سطح احتمال ۰/۰۰۱ از نظر این آزمون تفاوتی بین میانگین ابعاد این فرهنگ وجود ندارد. عبارت دیگر همسان و از یکسانگی برخوردار است. نتایج این آزمون در جدول (۹) نمایش داده شده است.

آزمون علیت گرنجری مؤلفه ها

براساس این آزمون وجود یا عدم وجود علیت بین متغیرهای مورد بررسی قرار می گیرد. آزمون فرضیه براساس آزمون علیت گرنجری بصورت زیر است:

X علیت گرنجری Y نیست: H₀

Y علیت گرنجری X نیست: H₁

برای تمامی ابعاد فرهنگ کیفیت، این آزمون صورت گرفته است که خروجی نرم افزار به صورت جدول ۱۰ ارائه می گردد.

بطور کلی نتایج ناشی از این آزمون نشان می دهد که در سطح اطمینان ۹۵٪ علیت دیگری هستند واین خود نشان از وجود رابطه بین شاخص هاست به این معنا و مفهوم که تغییرات یکی ناشی از تغییرات دیگری است؛ یعنی علیت تغییرات هر کدام متأثر از تغییرات دیگری می باشد.

ب- آماراستنباطی

تحلیل عاملی اکتشافی بعد محیطی-اکولوژی برای روایی سازه و اگرا، از روش تحلیل عاملی اکتشافی به شیوه مؤلفه های اصلی با چرخش واریماکس استفاده شده است. مقدار شاخص

جدول ۶. شاخص های مرکزی و پراکندگی ابعاد تحقیق؛ مأخذ: یافته های تحقیق.

اع Vad	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار	توزیع نرمال	احتمالات	مجموع	محدود معیار
روانشناسی- فرهنگی	۲,۵۷۲	۴,۷۵۸	۳,۷۳۳	۰,۴۰۸	۱,۹۰۱	۰,۳۸۶	۹۵۱,۹۶۳	۴۲,۳۱۳
ساختاری- مدیریتی	۲,۱۶۲	۴,۹۱۶	۳,۶۴۷	۰,۵۱۹	۰,۴۴۶	۰,۷۹۹	۹۳۰,۰۰۳	۶۸,۵۹۳
محیطی-اکولوژی	۲,۰۸۳	۴,۹۰۰	۳,۵۵۳	۰,۴۸۸	۰,۱۴۰	۰,۹۳۲	۹۰۶,۱۷۶	۶۰,۶۲۸
مشاهدات								۲۵۵

۸- عامل هشتم با ۳ سوال همبستگی قوی دارد و تحت عنوان «ارتباط با دولت» نامگذاری شد.

۹- عامل نهم با ۲ سوال همبستگی قوی دارد و تحت عنوان «ارتباط با دانشگاهی دیگر» نامگذاری شد.

۱۰- عامل دهم با ۴ سوال همبستگی قوی دارد و تحت عنوان «مشتری» نامگذاری شد.

تحلیل عاملی تاییدی بعد محیطی-اکولوژی لازم به ذکر است که برای اینکه مدل اندازه گیری

یا همان تحلیل عاملی تاییدی، تأیید شود، اولاً باید شاخص های آن برآزش مناسبی داشته باشند و ثانیاً

مقادیر t-value ضرایب استاندارد آن باید معنی دار باشند. اگر مقدار کم، نسبت به درجه آزادی (df)

کوچکتر از ۳ ، RMSE کوچکتر از ۰,۰۸ (کمتر از ۰,۰۵) قابل قبول و مناسب (و نیز GFI و NFI)

بزرگتر از ۹۰٪ باشند، می توان نتیجه گرفت که مدل برآزش بسیار مناسبی دارد. مقادیر آنیز اگر از

۱,۹۶ بزرگتر یا از ۱-۹۶ کوچکتر باشند، در سطح اطمینان ۹۹٪ معنی دار خواهند بود. شکل زیر

خروجی لیززل درباره ضرایب استاندارد مولفه های عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی، عوامل تکنولوژیکی، عوامل سیاسی، عوامل قانونی،

وضعیت جغرافیایی، ارتباط با دولت، ارتباط با دانشگاهی دیگر و مشتری از بعد محیطی-اکولوژی را نشان می دهد.

کفایت نمونه برداری بعد محیطی، ۰/۸۵۸ می باشد. همچنین معنادار بودن مشخصه کرویت بارتلت، حاکی از وجود شرایط مناسب جهت اجرای تحلیل عاملی بود.

بر اساس تحلیل مولفه های اصلی و چرخش واریماکس در تحلیل عاملی اکتشافی، ۱۰ عامل (مولفه) شناسایی شدند که به تبع آن گویه هایی که از این عامل ها (مولفه ها) پشتیبانی می کنند در جدول ۱۲ ارائه شده است.

نامگذاری عامل ها

۱- عامل یکم با ۴ سوال همبستگی قوی دارد و تحت عنوان «عوامل اقتصادی» نامگذاری شد.

۲- عامل دوم با ۴ سوال همبستگی قوی دارد و تحت عنوان «عوامل اجتماعی» نامگذاری شد.

۳- عامل سوم با ۳ سوال همبستگی قوی دارد و تحت عنوان «عوامل فرهنگی» نامگذاری شد.

۴- عامل چهارم با ۳ سوال همبستگی قوی دارد و تحت عنوان «عوامل تکنولوژیکی» نامگذاری شد.

۵- عامل پنجم با ۳ سوال همبستگی قوی دارد و تحت عنوان «عوامل سیاسی» نامگذاری شد.

۶- عامل ششم با ۲ سوال همبستگی قوی دارد و تحت عنوان «عوامل قانونی» نامگذاری شد.

۷- عامل هفتم با ۴ سوال همبستگی قوی دارد و تحت عنوان «وضعیت جغرافیایی» نامگذاری شد.

میری شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۴۲ بهار ۹۵
No.42 Spring 2016

۲۸۴

جدول ۷. ضرایب همبستگی ابعاد روانشناسی و فرهنگی، ساختاری و مدیریتی، محیطی؛ مأخذ: یافته های تحقیق.

		Covariance Analysis: Ordinary		
		Date: 09/14/15 Time: 00:19		
		Sample: 1 255		
		Included observations: 255		
		Degree-of-freedom corrected covariances		
		Covariance	AVX1	AVX2
		Correlation	0.166587	0.270055
		t-Statistic	1.000000	1.000000
		Probability	---	---
		AVX1	0.166587 1.000000 ---	0.270055 1.000000 ---
		AVX2	0.146767 0.691960 15.24553 0.0000	0.270055 1.000000 ---
		AVX3	0.119286 0.598198 11.87363 0.0000	0.193533 0.762265 18.73200 0.0000
				0.238696 1.000000 ---

جدول ۸. ضرایب همبستگی بین ابعاد فرهنگ کیفیت از منظر دیگر؛ مأخذ: یافته های تحقیق.

Principal Components Analysis						
Date: 09/14/15 Time: 00:23						
Sample: 1 255						
Included observations: 255						
Computed using: Ordinary correlations						
Extracting 3 of 3 possible components						
Eigenvalues: (Sum = 3, Average = 1)						
Number	Value	Difference	Proportion	Cumulative Value	Cumulative Proportion	
1	2.370460	1.960419	0.7902	2.370460	0.7902	
2	0.410041	0.190542	0.1367	2.780501	0.9268	
3	0.219499	---	0.0732	3.000000	1.0000	
Eigenvectors (loadings):						
Variable	PC 1	PC 2	PC 3			
AVX1	0.554623	0.789778	0.262000			
AVX2	0.600450	-0.161881	-0.783106			
AVX3	0.576067	-0.591647	0.564005			

نمودار ۲ خروجی لیزرل درباره حالت معنی داری مولفه های عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی، عوامل تکنولوژیکی، عوامل سیاسی، عوامل قانونی، وضعیت جغرافیایی، ارتباط با دولت، ارتباط با دانشگاهی دیگر و مشتری از بعد محیطی-اکولوژی را نشان می دهد.

مقدادرانیز اگر از ۱,۹۶ بزرگتر یا از ۱,۹۶- کوچکتر باشند، در سطح اطمینان ۹۹٪ معنی دار خواهند بود. در اینجا تمامی مقادیر آنیز خارج از بازه ۱,۹۶-۱,۹۶- می باشند که حاکی از معنی دار بودن در سطح اطمینان ۹۹٪ ابعاد با گویه ها می باشد. سؤال اساسی مطرح شده این است که آیا این

جدول ۹

Test for Equality of Means Between Series			
Date: 09/14/15 Time: 00:21			
Sample: 1 255			
Included observations: 255			
Method	df	Value	Probability
Anova F-test	(2, 762)	9.135680	0.0001
Welch F-test*	(2, 502.267)	10.18209	0.0000

*Test allows for unequal cell variances

Analysis of Variance			
Source of Variation	df	Sum of Sq.	Mean Sq.
Between	2	4.113115	2.056557
Within	762	171.5358	0.225113
Total	764	175.6490	0.229907

Category Statistics				
Variable	Count	Mean	Std. Dev.	Std. Err. of Mean
AVX1	255	3.733192	0.408151	0.025559
AVX2	255	3.647074	0.519668	0.032543
AVX3	255	3.553631	0.488566	0.030595
All	765	3.644632	0.479486	0.017336

میری شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۴۲ بهار
No.42 Spring 2016

۲۸۶

جدول ۱۰. آزمون گرنجر ابعاد اصلی فرهنگ کیفیت؛ مأخذ: یافته های تحقیق.

Pairwise Granger Causality Tests			
Date: 09/14/15 Time: 00:21			
Sample: 1 255			
Lags: 1			
Null Hypothesis:	Obs	F-Statistic	Prob.
AVX2 does not Granger Cause AVX1	254	9.50697	0.0023
AVX1 does not Granger Cause AVX2		3.11102	0.0790
AVX3 does not Granger Cause AVX1	254	2.19707	0.1395
AVX1 does not Granger Cause AVX3		0.52130	0.4710
AVX3 does not Granger Cause AVX2	254	0.60262	0.4383
AVX2 does not Granger Cause AVX3		4.30577	0.0390

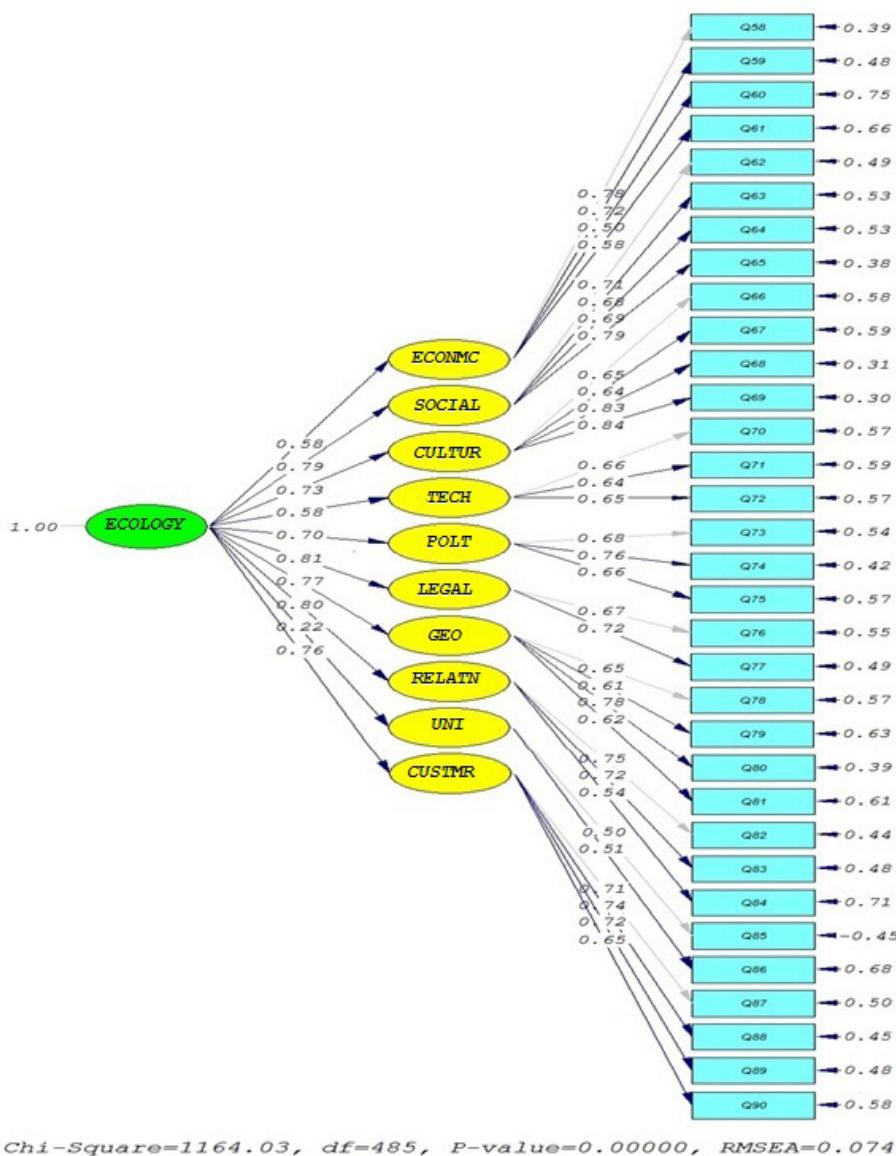
جدول ۱۱. اندازه KMO و آزمون کرویت بارتلت آزمون

۰/۸۵۸	آزمون KMO (مقیاس کفایت نمونه برداری)	آزمون کرویت بارتلت
۳/۸۶۰	تخمین خی دو	
۵۲۸	درجه آزادی	
۰/۰۰۰	سطح معناداری	

جدول ۱۲. ماتریس عاملی پس از چرخش به شیوه واریماکس؛ مأخذ: یافته های تحقیق.

شماره گویه ها	عامل ۱ (اقتصادی)	عامل ۲ (اجتماعی)	عامل ۳ (فرهنگی)	عامل ۴ (تکنولوژیکی)	عامل ۵ (سیاسی)	عامل ۶ (قانونی)	عامل ۷ (جغرافیایی)	عامل ۸ (دولت)	عامل ۹ (دانشگاه)	عامل ۱۰ (مشتری)
۵۸	۰,۶۳۸									
۵۹	۰,۶۶۹									
۶۰	۰,۵۶۸									
۶۱	۰,۶۱۳									
۶۲		۰,۵۶۳								
۶۳		۰,۶۴۰								
۶۴		۰,۶۹۸								
۶۵		۰,۷۱۴								
۶۶			۰,۶۲۸							
۶۷			۰,۶۶۱							
۶۸			۰,۸۱۷							
۶۹			۰,۷۴۵							
۷۰				۰,۵۶۶						
۷۱				۰,۷۳۸						
۷۲				۰,۷۶۱						
۷۳					۰,۶۷۴					
۷۴					۰,۷۶۱					
۷۵					۰,۶۷۲					
۷۶						۰,۶۷۴				
۷۷						۰,۷۶۱				
۷۸							۰,۶۹۸			
۷۹							۰,۶۶۴			
۸۰							۰,۷۶۵			
۸۱							۰,۵۵۳			
۸۲								۰,۶۹۸		
۸۳								۰,۷۵۰		
۸۴								۰,۷۰۶		
۸۵									۰,۸۴۲	
۸۶									۰,۸۶۴	
۸۷										۰,۷۳۴
۸۸										۰,۶۸۹
۸۹										۰,۷۲۱
۹۰										۰,۶۴۸

مدل اندازه گیری؛ مناسب است؟ برای پاسخ به این پرسش بایستی آماره و سایر معیارهای مناسب با نگاهی با نتایج خروجی لیزرل، ملاحظه می شود بودن برآذش مدل مورد بررسی قرار گیرد. جدول ضرایب استاندارد، مقادیر t و شاخص های برآذش را نشان می دهد.

نمودار ۱. حالت ضرایب استاندارد مولفه های عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی، عوامل تکنولوژیکی، عوامل سیاسی، عوامل قانونی، وضعیت جغرافیایی، ارتباط با دولت، ارتباط با دانشگاهی دیگر و مشتری؛ مأخذ: یافته های تحقیق.

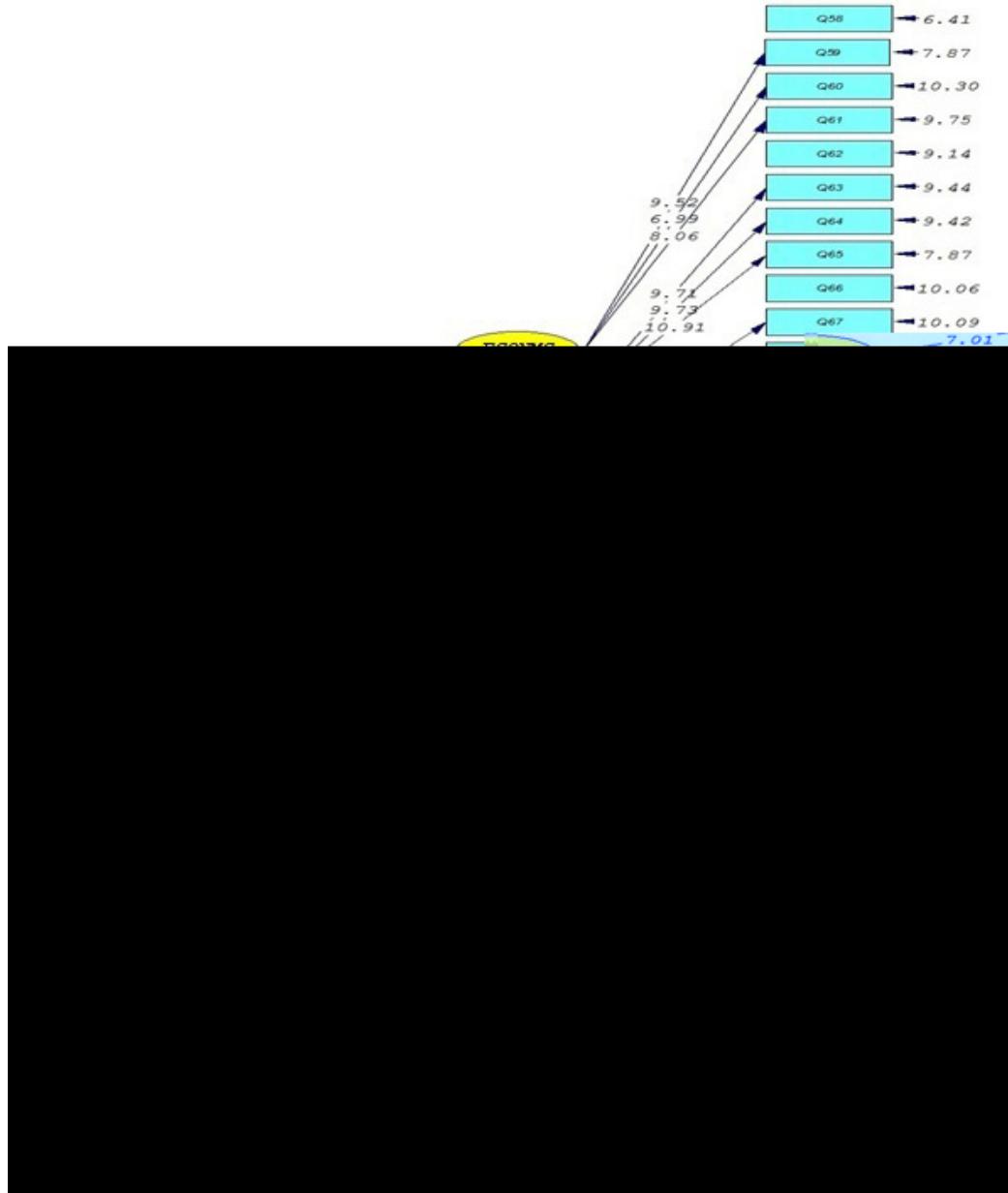
خطای ۵ درصد آزمون شده اند و تمامی بارهای عاملی در سطح ۰/۹۵ (آماره t در خارج از بازه $-1/96$ تا $+1/96$) توانسته اند سهم معناداری را در اندازه گیری سازه مورد نظر ایجاد نمایند. شاخصی که بار عاملی بالاتری را داشته باشد سهم بیشتری در اندازه گیری سازه مربوطه ایفا می کند. لذا نتایج بدست آمد آنچه محقق قصد اندازه گیری آن را داشته است

که مدل اندازه گیری عوامل محیطی-اکولوژیمدل مناسبی است چون که مقدار کای دو، مقدار RMSEA کمتر از ۱۰٪ و نسبت کای دو به درجه آزادی آن کمتر از ۳ و نیز مقدار CFI و GFI و NFI آن بالای ۹۰ درصد است. کلیه مقادیر α نیز معنی دار می باشند. با توجه به بارهای عاملی بدست آمده از سازه های تحقیق در مرتبه اول همگی در سطح

مدیریت شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۴۲ بهار ۹۵
No.42 Spring 2016

۲۸۹

نمودار ۲. حالت معنی داری مولفه های عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی، عوامل تکنولوژیکی، عوامل سیاسی، عوامل قانونی، وضعیت جغرافیایی، ارتباط با دولت، ارتباط با دانشگاهی دیگر و مشتری از بعد محیطی - اکولوژی

جدول ۱۲. شاخص های برآش مولفه های عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی، عوامل تکنولوژیکی، عوامل سیاسی، عوامل قانونی، وضعیت جغرافیایی، ارتباط با دولت، ارتباط با دانشگاهی دیگر و مشتری

	/Df	RMSEA	CFI	GFI	NFI
۱۱۶۴,۰۳	۲/۴۰	۰,۰۷۴	۰,۹۳	۰,۹۸	۰,۹۵

۲. در ابعاد روانشناسی- فرهنگی، ساختاری- مدیریتی و محیطی- اکولوژی به ترتیب مولفه های رویکرد پدagogی، ساختار سازمانی و مشتریان بیشترین بار عاملی را داشته اند که کاملاً منطبق بر نتایج حاصل از تعیین شاخص هایی است که بالاترین بار عاملی را داشته اند. بنابراین بر اساس این نتایج شاخص ها و مولفه ها در هر سه بعد در یک راستا تبیین گردیده اند. این نتیجه مovid دو خروجی تحقیق است یعنی:

۱. در تحقیقات صورت گرفته در زمینه فرهنگ کیفیت بعد محیطی- اکولوژی که تا به حال در نظر گرفته نشده بود از اهمیت بسیار زیادی برخوردار می باشد که نتایج تحقیق هم از حیث مولفه ها و هم از حیث شاخص این مهم را تایید نمودند.

۲. روابط بیرونی و درونی مراکز دانشگاهی از بعد محیطی- اکولوژی که هم از نظر مولفه ها و هم از نظر شاخص ها استخراج گردید از مهمترین و تاثیر گذارترین عناصر فرهنگ کیفیت می باشد که لازم است نسبت به بهبود و ارتقا، روابط اقدامات اساسی صورت گیرد.

منابع و مأخذ

۱. بازرگان، ع (۱۳۸۶) ساختار سازی برای ارزیابی کیفیت نظام آموزش عالی ایران: از واقعیت تا آرمان، سومین همایش سالانه ارزیابی درونی، تهران.

۲. بازرگان، ع (۱۳۸۳) ارزشیابی آموزش عالی، دایرۀ المعارف آموزش عالی.

۳. بازرگان، ع (۱۳۸۳) اعتبارسنجی در آموزش عالی، دایرۀ المعارف آموزش عالی، شماره ۱.

۴. بازرگان، ع. (۱۳۸۲) ظرفیت سازی برای ارزیابی و ارتقای کیفیت نظام آموزش عالی، فصلنامه مجلس و پژوهش.

۵. بازرگان، ع. (۱۳۹۰) فرهنگ کیفیت و نقش آن در دستیابی به عملکرد مطلوب دانشگاهها، فصلنامه آموزشی مهندسی ایران، شماره ۱۳.

۶. پرداختچی، م، احمدی، غ. و آرزومندی، ف. (۱۳۸۸) بررسی رابطه بین کیفیت زندگی کاری و فرسودگی

با استفاده از این ابزار محقق شده است.

نتیجه گیری و جمع بندی

هرچند برنامه ریزی آموزش عالی به منظور عرضه نیروی انسانی متخصص و ماهر از توجه خاصی هم در کشورهای پیشرفته و هم در کشورهای در حال توسعه برخوردار است، با این وجود هم زمان با این روند توجه به کمبود نیروی انسانی متخصص و با صلاحیت، نگرانی هایی نیز در مورد عرضه وسیع فارغ التحصیلان در سیاری از کشورها با توجه به رکود بسترها اقتصادی و عوامل وابسته به آن و کاهش نرخ اشتغال بوجود آمده است. در طی دو دهه گذشته در کشور ما نیز این روند دنبال شده و دانشگاه های کشور در این مدت از رشد کمی چشمگیری برخوردار شده اند و به دلیل کمبود نیروی انسانی متخصص در برهه ای از زمان، دانشگاه های متعددی بدون توجه به نیازهای درازمدت جامعه و امکانات و سطح کمی و کیفی آنها تاسیس و گسترش یافته اند و دانشگاه های با سابقه نیز ظرفیت خود را به طور نامتناسب افزایش داده اند. نکته اصلی این است که محیط باید بستر ساز باشد. محیط از قبل هنجرهایی در آن نهادینه باشد که کیفیت یک دال معنادار گردد. کیفیت امری بیرونی در محیط نیست. مفهوم آن را باید در سه ضلع مثلث فرهنگ کیفیت ساخت.

پیشنهادات تحقیق

با توجه به نتایج حاصل از این تحقیق پیشنهادهایی به شرح ذیل ارائه می گردد:

۱. در بعد محیطی- اکولوژی، شاخص های (گویه) داشتن تعامل با دولت با هدف بهبود شرایط وجود مراکز متعدد تصمیم گیری و توجه به انتظارات دانشجویان و اعضای دانشگاه به ترتیب از مولفه های ارتباط با دولت و مشتریان دارای بار عاملی بیشتری بودند که بیانگر اهمیت روابط مراکز دانشگاهی با محیط بیرونی و درونی خود دارد. لذا لازم است نسبت به ترمیم و بهبود روابط موجود و جاری اقدامات لازم انجام پذیرد.

شغلى مدیران و معلمان، فصلنامه رهبری و مدیریت
آموزشی، شماره ۳.

۷. معروفی، ی، کیامنش، ع، & مهرمحمدی، م. (۱۳۸۶)

ارزشیابی کیفیت تدریس در آموزش عالی: بررسی
برخی دیدگاه‌ها، فصلنامه مطالعات برنامه درسی.

8.Bazargan, A. (2002). Measuring Access to Higher
Education and Higher Education Quality: A
Case Study from Iran. 32 (3), 365 – 371.

9.Ehlers U. D.,(2007), Quality Literacy Competencies for Quality Development in Education and e-Learning, Journal of Educational Technology & Society, Vol. 10, No. 2, pp. 96-108.

10.<http://www.emeraldinsight.com/action/doSearch?ContribStored=Ehlers%2C+U+D>" Ehlers U. D.,(2010), Changing Cultures in Higher Education, Moving Ahead to Future Learning, Springer Publication.

11.Handfield, R., & Soumen, G. (1994). Creating a quality culture through organizational change: a case analysis. Journal of International Marketing, 2 (3), 7-36.

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۴۲ بهار ۹۵
No.42 Spring 2016

۲۹۱

مدیریت شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۴۲ بهار ۹۵
No.42 Spring 2016

۲۹۲